

Notat

Til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

FGC
Videngrundlag, Ar-
bejdstilsynet

Vores sag
20050007500/1

Rapport over uvildig vurdering af indeklimaartikel

Rapportens konklusioner

COWIs vurdering støtter den rådgivning Arbejdstilsynet har givet ministeren i forbindelse med spørgsmål angående den canadiske undersøgelses relevans for ventilationsforholdene i danske kontorer og behovet for at iværksætte nye undersøgelser i Danmark.

28. februar 2005

COWIs undersøgelse

Det fremgår af den afsluttende sammenfatning, at COWI er enig i de anbefalinger Arbejdstilsynet har givet til beskæftigelsesministeren angående artiklen i "The Lancet" om den canadiske indeklimaundersøgelse og dens eventuelle konsekvenser for danske kontorbygninger. Sammenfatningen af COWIs vurdering er vedlagt som bilag.

Det fremgår, at COWI ikke er enig i alle Arbejdstilsynets argumenter. Uenigheden gælder påstanden om, at nordamerikanske anlæg er specielt uhygiejniske eller er udformet, så de muliggør vækst af bakterier, samt at der ikke var belæg for at skrive, at der blev anvendt en gammeldags type luftbefugtere i den canadiske undersøgelse.

Arbejdstilsynet har følgende kommentar til disse kritikpunkter:

Som det fremgår af COWIs vurdering, er det ikke muligt ud fra artiklen og dens skematiske fremstilling af ventilationsanlæggets opbygning at udlede hvilken eller hvilke typer befugtning, der blev anvendt i de anlæg, undersøgelsen omfattede.

Da Arbejdstilsynet normalt ikke tager kontakt til forfattere af artikler, tog Arbejdstilsynet i stedet udgangspunkt i artiklens sammenkobling af undersøgelses resultater med de generelle forhold i Nordamerika. Arbejdstilsynet gik herunder ud fra en generel viden om, at de typiske nordamerikanske anlæg var udført med måttebefugtning. En opfattelse som Arbejdstilsynet fik bekræftet ved henvendelse til Statens Byggeforskningsinstitut.

Arbejdstilsynet beklager, at man har taget fejl men har noteret sig, at det ifølge COWIs vurdering ikke får betydning for hovedkonklusionen, idet den væsentligste forskel på danske kontor anlæg og de anlæg, som indgik i undersøgelsen, er, at der i Canada anvendes befugtning, og at der er en relativt høj recirkulationsgrad.

Arbejdstilsynet finder på den baggrund anledning til at gøre opmærksom på, at ministeren i brevet til Bjarne Laustsen af 28. juli 2004 lægger vægt på, at der ikke recirkuleres i danske anlæg. Ligeledes lægges der i svaret af 29. november 2004 på spørgsmål nr. 17 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg afgørende vægt på, om der tilsættes vand til anlægget, medens det præciseres, at det ikke er afgørende, om vandet er sterilt eller ej.

Sagens baggrund

På baggrund af en artikel i tidsskriftet "The Lancet" skrev journalist Sebastian Swiatecki en artikel i bladet "Arbejds miljø nr. 6/7, 2004" med titlen "Kølet ventilation årsag til luftvejslidelser".

Artiklens hovedpointe var, at undersøgelsen beskrevet i "The Lancet" dokumenterer en stigning på 40 % i luftvejslidelser, som skyldes urene kølede ventilationssystemer. Kølet ventilation er gennem de seneste ti år blevet normen på mange kontorer i Danmark.

Foranlediget af denne artikel, spurgte Bjarne Laustsen (S) i brev af 1. juli 2004 ministeren, om der allerede fandtes undersøgelser, der dokumenterede problemets omfang og løsningen herpå i Danmark. Og hvis ikke, om ministeren ville iværksætte en sådan undersøgelse.

I et svar af 28. juli 2004, der byggede på oplysninger fra Arbejdstilsynet, svarede ministeren, at det ikke var nødvendigt med danske undersøgelser. Begrundelsen var, at der er stor forskel på danske og canadiske anlæg (som indgik i undersøgelsen refereret i "The Lancet"). De canadiske anlæg er udført med befugtning og en høj grad af recirkulation, hvilket ikke er tilfældet i Danmark. Desuden indeholdt svaret en bemærkning om forskellen i måder at befugte på i Danmark og i Canada samt en bemærkning om, at man i Danmark finder det bedre at holde anlæggene rene. Endelig havde Arbejdstilsynets indsats "Arbejds miljø på kontor" i 2001 ikke givet anledning til at tro, at der skulle være særlige problemer i ventilationssystemerne i nyere kontorer.

Ministerens svar til Bjarne Laustsen (S) blev fulgt op af 2 nye artikler i bladet "Arbejds miljø" nr. 9, 2004. Den ene artikel bærer titlen "Ingen undersøgelse af kølet ventilation", og den anden artikel "Forsker undsiger grundlaget for afvisning". Begge artikler er skrevet af journalist Sebastian Swiatecki, der har haft kontakt til en af forfatterne af artiklen i "The Lancet" samt flere danske ventilationsrådgivere. På den baggrund mener han at kunne påvise fejl i Arbejdstilsynets rådgivning af ministeren.

Journalisten bragte en ny artikel i "Industriens Dagblad - I dag" d. 15. november 2004 med titlen "Arbejdstilsynet fejlinformerer minister". Andre artikler om emnet blev senere bragt i "Industriens Dagblad".

Artiklen i "Arbejds miljø" nr. 9 gav anledning til et spørgsmål fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg.

Ministeren svarede på dette spørgsmål den 29. november 2004. Indholdet i svaret var stort set det samme som indholdet i svaret til Bjarne Laustsen (S), suppleret med kommentarer til konkrete påstande i artiklen.

I svaret oplyste ministeren desuden, at han havde bedt Arbejdstilsynet om at tage kontakt til et uvildigt firma inden for området med henblik på en fornyet vurdering af undersøgelsens relevans, og at Arbejdstilsynet havde oplyst, at man havde taget kontakt til COWI.

s. 3/3

- ./ COWI har nu gennemført sin vurdering af den canadiske undersøgelses relevans for danske forhold m.v. Arbejdstilsynet vedlægger to eksemplarer af vurderingsrapporten til udvalgets orientering.